

[Enggaard]

række, må gøre den iagttagelse, at vi her gør en meget stor indsats i penge, som vi med fordel i stedet kunne anvende til at give erhvervene færre byrder og derved give dem et spark fremad, sådan at produktion og beskæftigelse kunne løfte sig og dermed også landets valutaindtjening.

Som tendensen nu har været, må man nok beklageligvis konstatere, at indebyrden i de mange initiativer og forslag er, at man alt i alt lægger en større belastning på samfundet og en større belastning på den enkelte virksomhed og derved modvirker det hensyn, jeg netop nævnte. Vi bruger flere og flere midler på dagpenge og på forskellige offentlige foranstaltninger og kommer i virkeligheden skridt for skridt længere væk fra det, som var målet. Det er det, som jeg ville beskrive som det egentlig deprimerende ved at behandle en række utvivlsomt velmente forslag fra regeringens hånd. Det er udtryk for, at det er gået i den forkerte retning, og min samlede vurdering er, at det naturligvis fører noget med sig på de specielle områder, som her er foreslået, men det løfter ikke sammenlagt problemet ud af stedet.

Jeg vil først sige noget om lovforslag nr. L 221, forslaget om arbejdstilbud til ledige. Her foreslår man et tilbud til alle under 60 år, givet i god tid før fortabelsen af dagpenge retten; dog skal unge under 25 år have tilbuddet efter 1 års ledighed. Jeg må opfatte udformningen af forslaget her som en erkendelse af nogle økonomiske realiteter og af, at de højtflyvende tanker og vide perspektiver, som blev luftet fra regeringens side – fra kompetent side i regeringen, tør man vel næsten sige – omkring juletid, har måttet modificeres i dagslysets grå skær. Jeg skal ikke gå i enkeltheder om det her, for det er ikke stedet ved en første behandling, og vi har forhåbentlig et grundigt udvalgsarbejde foran os, hvor vi kan få en yderligere vurdering af tingene. Det er heller ikke ganske let, synes jeg, at vurdere effekten og virkningen af de mange forskellige bestemmelser, som er givet. Dertil kommer, at vi jo ikke rigtig ved, om forslaget er helt færdigt. Der har vel været forskellige stadier her, som jeg netop har nævnt det, og vi ved vel heller ikke meget om, hvordan den parlamentariske basis til syvende og sidst vil vise sig at være; det kan naturligvis også gøre, at vi må tage tingene med det forbehold, der ligger her.

Jeg vil godt gøre den bemærkning efter at have set forslaget, at der er tillagt arbejdsmarkedsnævnet en betydelig beføjelse. Det gælder også det følgende forslag. Det er et fælles træk, og jeg forstår meget vel, at der fra forskellig side, f. eks. fra det radikale venstres side, er givet udtryk for en vis skepsis over for de vide beføjelser, som findes her, men det må vi drøfte nærmere, for det er en af de ting, som må vurderes i sammenhæng med forslagene som helhed.

Den omstændighed, at man giver en støtte pr. time til en ansættelse, fortrinsvis privat, men også i offentlig virksomhed, i forbindelse med en nettotilvækst – sådan har jeg opfattet forslaget – er naturligvis bedre end en række andre anvendelser af beskæftigelsesmidler. Jeg tror, vi har gjort den erfaring i forbindelse med løntilskud ved placering af ledige i en virksomhed, at en betydelig del af de ledige er blevet i virksomheden og derved kommet ind i en normal dagligdag, og det synes jeg i og for sig er af de mest tiltalende træk ved de foranstaltninger, vi har kendt indtil nu.

Men jeg tror, vi får problemer i forbindelse med at definere begrebet nettotilvækst, for der er jo fluktuationer i virksomhedernes beskæftigelse, og vi vil let kunne komme ud for den risiko, at vi støtter ting, som viser sig ved nærmere gennemsyn, og når vi får lagt det hele sammen, ikke at betyde nogen stor tilvækst, men er udtryk for, at vi flytter en beskæftigelse ved at begunstige nogle særligt.

Jeg tror også, det vil vise sig at medføre vanskeligheder, at staten skal ansætte 10 pct. arbejdsløse. Hvis arbejdsmarkedsnævnet ikke kan, skal kommunen give tilbud i egen forvaltning eller egne driftsvirksomheder, og hvis kommunen heller ikke kan, skal amtskommunen. Jeg tror, vi her er inde på noget, som kan blive ganske belastende for en række kommuner trods den refusion i form af mellemkommunal udligning, som er foreslået til 75 pct., fordelt efter indbyggertal.

Men jeg tror, at afgørende for effekten af dette som af andre forslag vil være spørgsmålet om vægringsbestemmelsernes udformning. Det kommer jeg tilbage til. Men centralt omkring forslaget indebærer det, så vidt jeg kan se, en risiko for en større offentlig driftsvirksomhed, en risiko for, at de ansatte bliver i den offentlige drift, at det vil være svært for en kommune, en amtskommune